

Beleidsregels voor zendmastinstallaties en of antenne-installaties Peel en Maas

Algemeen kader

Uitbreiding mobiele communicatie GSM / UMTS

De toegenomen vraag naar plaatsingsmogelijkheden voor zendmasten is het gevolg van de uitbreiding van de particuliere / zakelijke mobiele communicatiesystemen (GSM / UMTS)

GSM is een afkorting van de woorden "Global System for Mobile Communications"; een wereldwijd systeem voor mobiele communicatie.

UMTS is een afkorting van de woorden "Universal Mobile Telecommunications System" en is de opvolger van de GSM.

UMTS moet het mogelijk maken om naast spraak een veelheid aan datacommunicatietoepassingen, die vast beschikbaar zijn, ook mobiel toegankelijk te maken. Hierbij kan worden gedacht aan mobiel internetten, elektronische post (e-mail), fax, electronic commerce, videotelefonie en amusementsdiensten als muziek en video.

Een GSM- of UMTS-antenne beslaat een bepaald verzorgingsgebied. De verzorgingsgebieden van de antenne-installatie overlappen elkaar om een aaneengesloten dekking te krijgen. De noodzaak van meer antenne-installaties vloeit voort uit een combinatie van dekking, capaciteit en gewenste kwaliteit.

Gezondheidsrisico's

De Nationale Gezondheidsraad heeft op basis van wetenschappelijke onderzoeken blootstellingslimieten voor GSM en UMTS antennes opgesteld waarbij ruime veiligheidsmarges in acht zijn genomen (magnetische velden en gezondheidseffecten). Rekening houdend met deze blootstellingslimieten zijn er **geen** directe gezondheidseffecten aangetoond.

De rijksoverheid heeft door een vooraanstaand onderzoeksinstituut van de Universiteit van Zurich nader onderzoek laten doen naar de gevolgen van straling door GSM / UMTS zendmastinstallaties.

De resultaten van dit onderzoek (het zogenaamde Zwitsers onderzoek) zijn in juni 2006 bekend gemaakt door het ministerie van VROM (momenteel genoemd ministerie van Infrastructuur en Milieu).

Mede op basis van voornoemde onderzoeken stelt het ministerie van Infrastructuur en Milieu zich op het standpunt dat plaatsing van UMTS masten vanuit gezondheidsoverwegingen verantwoord is.

Dit houdt in de visie van de rijksoverheid dus in dat gemeenten geen beleidsruimte hebben met betrekking tot een (inhoudelijke) beoordeling van deze volksgezondheidsaspecten. De VNG accepteert de resultaten van genoemd onderzoek en volgt het oordeel van het Rijk/het ministerie van Infrastructuur en Milieu en de Gezondheidsraad.

Nationaal antennebeleid

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft aan een aantal zendgemachtigden / de providers licenties verkocht om een netwerk te ontwikkelen voor mobiel bellen in Nederland. In het jaar 2000 heeft het ministerie een beleidsdocument opgesteld voor het nationaal antennebeleid. Het doel van het nationaal antennebeleid is het stimuleren en faciliteren van voldoende ruimte voor antenne-opstelpunten binnen duidelijke kaders van volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid.

Antenneconvenant

De VNG en de rijksoverheid hebben in het jaar 2002 een convenant gesloten met vijf operators van mobiele telecommunicatie die in Nederland de rechten gekocht hebben, over de plaatsingsprocedures voor zendmastinstallaties / antennes. In dit convenant zijn diverse zaken geregeld voor (vergunningsvrij) bouwen van antennes / zendmasten.

Operators zijn gehouden om jaarlijks een plaatsingsplan aan de gemeente voor te leggen, waarin zij geplande nieuwe antenne-installaties in beeld brengen. Verder regelt het convenant zaken als de visuele inpasbaarheid, het instemmingsrecht van de bewoners en blootstellingslimieten.

Plaatsingsplan

Voor de gemeente Peel en Maas is er in december 2010 een plaatsingsplan opgesteld door de gezamenlijke operators. In dit plaatsingsplan staan alle geplande en bestaande antenne-installaties binnen het grondgebied van de gemeente Peel en Maas (zie plaatsingsplan).

Voor geplande antennes zijn er zoekgebieden aangegeven middels een cirkel. De gemeente is gehouden aan het plaatsingsplan dat elk jaar wordt herzien.

Binnen vijftien dagen na de datum van ontvangst van het plaatsingsplan, bericht de gemeente aan de gezamenlijke operators of zij het plaatsingsplan wil bespreken. Indien hier door de gemeente geen gehoor aan wordt gegeven, wordt het plaatsingsplan als vaststaand beschouwd.

Regelgeving

Zendmastinstallaties / antennes kleiner dan 5 meter zijn vergunningsvrije bouwwerken (artikel 3 van het Besluit bouwvergunningvrije en licht bouwvergunningplichtige bouwwerken. Het overgrote deel (ca. 90%) van de zendmasten en antennes die geplaatst worden vallen in deze vergunningsvrije categorie (Stb. 2002, 411)

Zendmastinstallaties van 5 tot 40 meter zijn licht bouwvergunningplichtig (artikel 43, lid 2, Ww)

Zendmastinstallaties hoger dan 40 meter vallen onder de reguliere bouwvergunningplicht

Zowel licht- als regulier bouwvergunningplichtige bouwwerken moeten worden getoetst aan het bestemmingsplan.

Antennes op monumenten of in rijksbeschermende stads- en dorpsgezichten vallen altijd onder de lichte bouwvergunning.

Een C2000-mast (mobiele netwerk voor hulpverlenende diensten) valt onder de categorie "bouwvergunningvrije bouwwerken".

Plaatsingscriteria

Als voor het plaatsen van een zendmastinstallatie / antenne voor mobiele communicatie een planologische vrijstelling nodig is, worden bij het beoordelen van een verzoek om vrijstelling in elk geval de algemene criteria gehanteerd:

De aanvraag / het vrijstellingsverzoek dient volledig in overeenstemming te zijn met de bepalingen van het tussen de rijksoverheid, VNG en de operators gesloten convenant in het kader van het nationaal antennebeleid, onder meer wat betreft:

- Het plaatsingsplan
- De visuele inpasbaarheid
- Het hanteren van site-sharing beginsel (medegebruik van zendmasten van andere providers moeten zijn uitgenut)
- Aantonen van de noodzaak tot plaatsing
- Blootstellingslimieten moeten voldoen aan de blootstellingslimieten zoals geadviseerd door de Nationale Gezondheidsraad, vastgesteld door de rijksoverheid en in overeenstemming met Europese regelgeving
- De provider(s) verstrekt bovengenoemde gegevens bij de aanvraag / het vrijstellingsverzoek
- De gemeentelijke welstandsnota is onverkort van toepassing (plaatsing moet welstandshalve en vanuit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar zijn en voldoen aan de bouwtechnische en constructieve eisen volgens het Bouwbesluit)
- De aanvraag / het vrijstellingsverzoek moet zijn voorzien van voldoende gegevens ten behoeve van een goede ruimtelijke onderbouwing / motivering

Beleidsuitgangspunten voor zendmasten / antenne-installaties gemeente Peel en Maas

Voorkeurlocaties

Uitgangspunt is het plaatsen van een zendmastinstallatie op gemeentegrond. Indien dit niet mogelijk is wordt beoordeeld of de installatie op verpachte grond wordt geplaatst. Indien nodig wordt grond aangekocht voor het kunnen plaatsen van een zendmastinstallatie waarbij met het onderstaande rekening wordt gehouden.

- Bij voorkeur geen solitaire grondopstelling (indien een zendmast in het buitengebied wordt geplaatst, zo min mogelijk in de open ruimte maar aan, langs of in de rand)
- Bij voorkeur geen plaatsing in landschappelijke waardevolle gebieden
- Bij voorkeur geen plaatsing in woongebieden maar zoveel mogelijk aan / langs de rand
- In geval van plaatsing naast een (woon)gebouw, zoveel mogelijk op achterzijde kavel, op maximale afstand van de openbare ruimte
- Bij voorkeur geen plaatsing op woongebouwen, gebouwen waarin permanent mensen worden verzorgd / verpleegd of op schoolgebouwen
- Bij voorkeur plaatsing op bedrijfs-, kantoor- en bij detailhandelsgebouwen en gebouwen voor maatschappelijke voorzieningen, zoals gemeentegebouwen, politiebureau en brandweerkazerne
- In geval van plaatsing op locaties in de door de gemeente of het Rijk aangewezen beschermende dorpsgezichten, mag plaatsing niet leiden tot een onevenredige afbreuk aan de historische gegroeide stedenbouwkundige structuur en de specifieke ruimtelijke kwaliteiten in dat gebied (bijvoorbeeld gevelaanzichten)
- Aan plaatsing op of aan kerktorens en (andere) monumenten kan medewerking worden verleend, op voorwaarde dat de welstandscommissie en/of de monumentencommissie zich vooraf met het plaatsen van de zendmastinstallatie kan verenigen
- Bij voorkeur plaatsing koppelen aan bestaande infrastructuur, plaatsing in of op lichtmasten en reclamemasten in de middenberm van wegen en/of op bedrijfsterreinen, langs autosnelweg A67 en de omgeving van tankstations.
- Indien een zendmastinstallatie langs de openbare weg wordt geplaatst, de zendmastinstallatie zoveel mogelijk visueel opnemen in het beeld van de langs de weg gelegen bos/groenstrook
- Bij voorkeur plaatsing op gemeentelijke terreinen waar maatschappelijke doeleinden worden uitgevoerd (parkeerterrein, sportvelden, gemeentewerfen etc.) en in of aan zich daar bevindende lichtmasten of gebouwen
- Bij voorkeur plaatsen op of aan hoogspanningsmasten, windmolens, reclamezuilen, lichtmasten en verkeersportalen bij wegen

Communicatie

Aangezien de hele kwestie van hoogspanning en antennemasten in de gemeente Peel en Maas erg gevoelig ligt is het van belang open en eerlijk te communiceren naar de inwoners toe.

De gemeente is zich bewust van de maatschappelijke onrust die kan ontstaan door onduidelijkheid of discussie over magnetische velden en gezondheidseffecten zonder goede informatie. Een goed communicatiebeleid kan bijdragen aan de kennis over het onderwerp, zodat mensen zo objectief mogelijk hun standpunt kunnen bepalen. Hierdoor kan de bestaande onrust wellicht wat afnemen. Om de verschillende doelgroepen zo adequaat mogelijk te informeren dient er een communicatieplan opgesteld te worden.

Uitgangspunten voor de communicatie en inspraak

Belangrijk voor het volledig informeren van betrokkenen is een pro-actieve houding wat betreft de communicatie. Vroegtijdig, open en op een begrijpelijke manier communiceren. Belangrijk is ook dat de betrokken medewerkers van de gemeente goed op de hoogte zijn. De gemeente kan voor de informatievoorziening gebruik maken van de diensten van het Antennebureau. Het antennebureau is het overheidsloket voor informatie over en ondersteuning bij antennekwesties.

De gemeente heeft bij verzoeken tot het plaatsen van vergunningplichtige antennemasten weinig

beleidsvrijheid. Zij heeft zich via het antenneconvenant gebonden om medewerking te verlenen aan het realiseren van een dekkend netwerk voor mobiele communicatie. Bij concrete verzoeken voor het plaatsen van masten, zal de gemeente belanghebbenden direct en persoonlijk informeren over de plek en de mogelijkheden voor het geven van een reactie.

Op de plaatsing van vergunningvrije antennes, kan de gemeente geen wettelijke invloed uitoefenen. Operators zijn in principe vrij om deze antennes te plaatsen waar zij dat mogelijk achten. Wel kan de gemeente, gelet op de communicatiedoelstelling, een faciliterende rol vervullen in de informatievoorziening.

Plaatsen die in eigendom en / of beheer zijn van de gemeente Peel en Maas

Eén van de plaatsen waar bij voorkeur een antennemast geplaatst kan worden is op gemeentelijke percelen (parkeerterreinen, sportvelden, etc). Dit zijn binnen het gebied van Peel en Maas plaatsen waar mensen kortdurend verblijven. Aangezien het beheer en de eigendom van de voornoemde percelen voor het grootste deel in handen is van de gemeente zelf worden hier wel enkele voorwaarden aan verbonden. In de huurcontracten of de contracten over recht van opstal gaat de gemeente uit van de volgende uitgangspunten (voor zowel plaatsing van vergunningvrije antennes als vergunningsplichtige masten):

- De gemeente sluit met de aanvrager contracten van maximaal 5 jaar af, deze kunnen eventueel met eenzelfde aantal jaren verlengd worden
- De kosten voor plaatsing van installaties die in beginsel niet geschikt zijn voor montage aan bestaande masten en eventuele aanpassingskosten van bestaande masten, komen voor rekening van de indiener van de plaatsingsaanvraag.
- De kosten voor het vestigen van een recht van opstal zijn voor rekening van de aanvrager.
- De kosten voor het verleggen van bestaande kabels en leidingen komen voor rekening van de aanvrager.
- De kosten voor aanleggen van kabels en leidingen komen voor rekening van de aanvrager
- Schade aan masten alsmede de schade van en naar de masten (route) wordt na constatering, binnen 1 maand op rekening van en door de aanvrager hersteld.
- Schade aan de masten tengevolge van het monteren of demonteren van installaties, of als gevolg van de (werking van de) installaties zelf, zal binnen 1 maand na constatering voor rekening en opdracht van de eigenaar(s) worden hersteld. Indien er meerdere eigenaren zijn zullen de kosten voor reparatie/vervanging van de mast in beginsel evenredig worden verdeeld over die eigenaren.
- Voor schade aan derden veroorzaakt door de masten zelf is de gemeente niet aansprakelijk.
- Er mag bij de plaatsing van antennes en / of antennemasten geen overlast ontstaan voor reguliere gebruikers van de sportparken zoals de huurders van de accommodaties en degenen die onderhoud plegen.
- Bij beëindiging van het contract draagt de aanvrager voor zijn rekening zorg voor verwijdering van de geplaatste mast inclusief fundering en techniekkasten zodat het gedeelte van het perceel wederom zijn originele staat verkrijgt.
- Er wordt een gedegen communicatieplan opgezet om betrokkenen open en eerlijk te informeren.

De gemeente is niet van alle gronden die in aanmerking komen voor het plaatsen van masten eigenaar of beheerder. Zij kan op deze plekken daarom geen invloed uitoefenen op eventuele plaatsingsvoorwaarden. Hierover moeten operators het eens worden met terrein / gebouw eigenaren.

Wanneer de gemeente wel eigenaar is van grond of gebouwen of beheer hierover voert, dan worden bovenstaande uitgangspunten in alle gevallen toegepast.

Vergoedingsovereenkomsten voor het gebruik van de zendmast op gemeentelijk perceel

Indien er een zendmast geplaatst wordt op een gemeentelijk perceel wordt door de provider een vergoeding gegeven aan de grondeigenaar. De vergoeding is gebaseerd op het vestigen van een recht van opstal via de notaris en op de mogelijkheid tot meerdere providers in een mast onder te brengen. De te ontvangen vergoeding betreft vooral een onderhandelingskwestie. Afhankelijk van de

dekkingsgraad per provider per gebied kan de vergoeding oplopen. Het is daarom van belang om te weten hoeveel providers geplaatst (kunnen) worden in de zendmast en de dekkingsgraad per provider hierin. Zo is bekend dat provider KPN een maximale vergoeding van € 5.000,- per jaar geeft voor het plaatsen en het in gebruik nemen van een zendmast alwaar nog meerdere providers in geplaatst kunnen worden.

Uit het bovenstaande worden de volgende beleidsuitgangspunten opgenomen.

- De gemeente ontvangt minimaal een vergoeding van € 5000,- per jaar voor het plaatsen van een zendmast door een provider op gemeentelijke percelen voor de duur van de eerste looptijd van het contract met de provider.
- De vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd volgens het CBS, CPI, alle huishoudens.
- In Nederland zijn er vijf providers (KPN, T-mobile, Orange, Telfort en Vodafone). Voor elke extra toegelaten provider in de zendmastinstallatie wordt een bedrag van € 1.000,- per jaar in rekening gebracht bij de provider die het recht van opstal heeft gevestigd voor de zendmast.
- De vergoeding voor de extra provider wordt jaarlijks geïndexeerd volgens het CBS, CPI, alle huishoudens.
- Bij contractverlening wordt de door de gemeente te ontvangen vergoeding in onderhandeling herzien en wederom geïndexeerd voor de verlengde termijn.

Vergoeding naar maatschappelijke verenigingen vanwege plaatsen zendmast

Maatschappelijke verenigingen zoals een voetbal of een hockeyvereniging zijn normaliter gehuisvest op gemeentelijke percelen. Deze verenigingen betalen voor het gebruik van het perceel een huursom per jaar aan de gemeente. Indien het college besluit om op een gedeelte van het verhuurde perceel een zendmast te plaatsen is het uit sociaal maatschappelijk oogpunt gewenst om een gedeelte van de vergoeding die de gemeente ontvangt uit te betalen/te verrekenen aan de gehuisveste vereniging.

De maatschappelijke verenigingen van de voormalige gemeente Helden, Kessel en Meijel ontvingen geen vergoeding omdat hierin geen beleid was opgenomen. De voormalige gemeente Maasbree vergoedde aan de maatschappelijke verenigingen een bedrag gelijk aan de te ontvangen vergoeding van de provider indien op het gehuurde perceel een zendmast werd geplaatst.

De gemeente Peel en Maas hanteert voor vergoedingen aan maatschappelijke verenigingen de volgende beleidsuitgangspunten

- Wegens inbreuk op het gehuurde ontvangt de maatschappelijke vereniging van de gemeente een jaarlijkse vergoeding van 20% over de door de gemeente te ontvangen vergoeding van de provider. De vergoeding die de gemeente kan ontvangen voor site-sharing wordt niet aan de vereniging vergoed.
- De vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd volgens het CBS, CPI, alle huishoudens
- Het college behoudt het recht om na verlenging van het contract met de provider de vergoeding aan de maatschappelijke vereniging te herzien of de vergoedingsovereenkomst te ontbinden.

Vergoedingsovereenkomst

Naast de gegevens over de vergoeding, looptijd, indexering en betalingsmoment worden er tevens bepalingen in opgenomen dat de gemeente niet aansprakelijk gesteld kan worden over de fysieke toestand van en naar en over de zendmast inclusief techniek(kast(en) en omheining. Dit geldt ook voor het sleutelbeheer. De vereniging dient in overleg met de provider zelf zorg te dragen voor een deugdelijke overeenkomst over de aansprakelijkheid van en naar de zendmast over het gehuurde perceel en het sleutelbeheer hiervan. Het voornoemde maakt onderdeel uit van de jaarlijkse vergoeding van de gemeente aan de vereniging.

Bevoegdheid college van burgemeester en wethouders

Het aangaan van contracten voor zendmasten met een provider is een privaatrechtelijke handeling. Het college van burgemeester en wethouders zijn volgens artikel 160 en 171 van de Gemeentewet bevoegd tot het verrichten van privaatrechtelijke handelingen. Dit wil zeggen dat de gemeenteraad het onderhavige beleidstuk niet hoeft vast te stellen. Het is wenselijk om de gemeenteraad via een informatiebrief te informeren over het onderhavige beleidstuk.